

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglasi: enostolpna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:

Wolfova ulica 1/1. Telefon 4

Uprava:

Telefon 44.

Ljubljana knjižnica

Ljubljana

Mala ententa je za odločen nastop proti Madžarski.

POPOLNO SOGLASJE MED JUGOSLAVIJO, ČEŠKOSLOVAŠKO IN ROMUNJO. VOJSKA POD ENOTNIM VODSTVOM.

Beograd, 27. oktobra. Snoči pozno v noči je prejel ministrski svet od romunske vlade zagotovilo soglasnosti s koraki male antante. V ultimat, ki se je včeraj izročil Madžarski, se ne omejuje beneške pogodbe, ampak se zahteva, da se takoj in popolnoma izvede trianonska pogodba. Vrhovni poveljnik vojske male antante je bil imenovan snoči.

Dunaj, 27. okt. (Izv.) Glede vesti, da je francoski poslanik v Beogradu baje pozval jugoslovansko vlado v imenu velike antante, naj opusti nadaljnjo vojaško akcijo proti Madžarski, ker je zadeva Karlovega povratka končana, izjavljajo dunajski jugoslovanski krogi, da je ta vest popolnoma neresnična in pristavljajo, da je bila ta vest lansirana v svet z madžarske strani z namenom, ki leži na dlan. — Jugoslovanska vlada je izjavila vsem merodajnim mestom, da je kakor Češkoslovaška trdno odločena, tokrat madžarsko vprašanje popolnoma spraviti na čisto in da bo zaradi tega šla do skrajnosti. Pri tem se ne da motiti od nikogar.

Dunaj, 27. okt. (Izv.) Iz parlamentarnih krogov javljajo: Težišče političnega položaja je sedaj v Pragi in Beogradu, kre sta obe državi trdno odločeni, izbrati položaj, ki ga je ustvaril Karlov poskus puča v to, da se enkrat razčisti obojestrni odnos do Madžarske. Značilno je, da se tudi z romunske strani naglašajo, da bi sedanje

stanje razmer na Madžarskem pomenilo neprestano vznemirjenje sosednjih držav in da mora sedaj mala antanta na vsak način vztrajati na izvedbi določb trianonske pogodbe. Tudi ne gre samo za to, da se Karel Habsburški odpove prestolu in internira, ampak tudi za to, da se Madžarska razoroži in razveljavi beneški dogovor. Zaradi tega se ne sme nihče čuditi, ako se v krogih antante izjavlja, da bo mala antanta v korakala na Madžarsko, ako se njene zahteve ne bi popolnoma izpolnile. Avstrija bo na vsak način strogo nevtralna in to njeno stališče so ji zastopniki male antante tudi zagotovili.

Bukarešta, 27. oktobra. (Izv.) Generalu Averescu je bila poverjena popolna mobilizacija pehote in konjenice.

Zagreb, 27. okt. »Novosti« poročajo iz Beograda, da se posvetujejo sedaj člani naše vlade o načinu, kako naj se zadrži mala ententa v nadaljnjem razvoju akcije. Predvsem je treba popolnih stikov z Bukarešto in Pragom. Dosedanje postopanje male entente je povzdignilo njen ugled, na drugi strani so pa velesile uvidele, da so bila opozarjanja male entente vedno na mestu. Neresnične so vesti, da obstoja med veliko in malo entento rahlo nesporazumljenje. Nasprotno velika ententa bo gotovo pustila mali ententi v interesu evropskega miru popolnoma prosto voljo.

Kredit za vojaške operacije.

PAŠIČ PRIPOROČA, NAJ SE VLADA NE PRENAGLI V ZADEVI KARLA. VOJAŠKE PRIPRAVE.

Beograd, 27. okt. (Izv.) V finančnem ministristvu se izdeluje načrt zakona, ki bo v soboto predložen narodni skupščini in ki predvideva kredit 50 milijonov dinarjev za vojaške priprave zaradi dogodkov na Madžarskem.

Beograd, 27. okt. (Izv.) Današnja »Pravda« javlja: Namestnik ministrskega predsednika Trifković je danes prečital svojim tovarišem ministrom brzojavko, ki jo je poslal ministrski predsednik Pašić iz Pariza, iz katere pa ni razvidno, kdaj se povrne v domovino. Gospod Pašić priporoča v tej brzojavki, naj se naša vlada ne prenagli v akciji povodom Karlovega po-

vratka na Madžarsko. — Po tej vesti dobro poučenega beograjskega lista izgleda torej, da skušajo zavezniki uplivati preko našega ministrskega predsednika na odločitve naše vlade.

Zagreb, 27. okt. »Jutarnji List« poroča iz Beograda, da je prejela vlada iz Pariza brzojavko, da se je ministrski predsednik Pašić še 24. t. m. nahajal v Parizu. Naši ministri upajo, da se ministrski predsednik Pašić še danes vrne v Beograd.

Beograd, 27. okt. Vojaški ukrepi naše vlade se izvajajo dalje kljub najnovejšim dogodkom na Madžarskem. Po Beogradu se vozijo močne čete vojakov na kolodvor.

Nota entente Madžarski.

Budimpešta, 27. okt. Tukajšnji zastopniki entente so izročili zunanjemu ministru nastopna nota poslaniške konference: Zaveznike vlade so opozorile madžarsko vlado na sklep poslaniške konference z dne 27. aprila, s katerim velesile izjavljajo, da ne bodo dopustile restavracije Habsburgovcev na Madžarskem prestolu. Zaveznike vlade pa ugotavljajo, da bivši vladar še vztraja pri svoji zahtevi po vpostavitvi, kar bi lahko imelo najhujšo posledico za spodnje-

evropski mir. Zato zahtevajo zastopniki velesil: 1. da Madžarska takoj proklamira prepoved zasedbe prestola po Habsburgovcih, 2. da madžarska vlada splošno o sebi oboje Karla na varno. Velesile polarajo mnogo važnosti na to, da izjavijo, da bodo odklonile vsako odgovornost, če bi sosednje države ukrenile v tej zadevi kakor koli, če bi ne hotela Madžarska izpolniti teh pogojev. Nato so podpisali Castagnetta, Holer in Fouchet.

Sovražno stališče Italije.

Rim, 26. oktobra. »Tribuna« piše, da se mora po dobljenih izkušnjah smatrati za izključeno, da bi se nastanila obitelj Karlova v nevtralnem deželi. List meni, da je dolžnost entente, da sama prevzame nadzorstvo, ter pripominja, da je Italija v Srednji Evropi pri tem najbolj interesirana, vendar se italijanska vlada še ni ba-

vila s tem vprašanjem. »Tribuna« zahteva ureditev madžarskega prestolonasledstva, pri čemer odklanja kandidaturu sina bivšega nadvojvode Jožefa. »Idea Nazionale« protestira proti nadaljevanju češkoslovaške mobilizacije, ki izdaja skupen načrt z Jugoslavijo.

Diktat entente Nemčiji.

Berlin, 27. okt. Nemški poslanik v Parizu je izročil danes veleposlaniški konferenci to noto: Nemška vlada je z velikim razočaranjem vzela noto vrhovnega sveta z dne 20. okt. na znanje. Teritorijalni in gospodarski diktat, ki se s tem nalaga nemški državi, se zdi nemški vladi krivica napram nemškemu narodu, ki se ne more braniti, pa tudi kršitev versajlske pogodbe, kateri nasprotuje v Zenevi skle-

njena in po zaveznikih sprejeta odločitev. Zatorej protestira nemška vlada proti temu stanju kot proti kršitvi prava. Samo pod pritiskom v noti izrečenih pretenj in zato, da bi nemško prebivalstvo gornjelezijskega industrijskega ozemlja obvarovala bede, bo nemška vlada imenovala delegate, predvidene v diktatu. Njih imena se bodo nemudoma naznanila.

Vinko Majdič, Peter Kozina, dr. Krisper in še nekateri drugi. Odlikovana sta tudi načelnika oddelkov ministrstva trgovine in industrije v Zagrebu in Ljubljani, Maksimovič in dr. Marn, z redom sv. Save III. razreda.

SKLICANJE NARODNE SKUPŠČINE.

Beograd, 27. oktobra. (Izv.) Danes popoldne je imel ministrski svet sejo, na kateri je bil podpisan ukaz, s katerim je narodna skupščina sklicana za soboto, 29. t. m., ob 10. dopoldne. Na tej seji se določi dnevni red.

ZDRAVSTVENO STANJE KRALJA

Zagreb, 27. okt. »Riječ« poroča iz Beograda: Na včerajšnji seji ministrskega sveta se je čitalo tudi poročilo zdravnika dr. Subotića, katerega je poslala vlada v Pariz, da poroča o kraljevem stanju. Dr. Subotić naznaja, da kraljevo zdravje dobro napreduje.

SEJA PREDSEDNIŠTVA HRVATSKEGA BLOKA.

Zagreb, 27. okt. 27. in 28. t. m. se sestane v Zagrebu predsedništvo hrvatskega bloka. Seje se udeležita tudi Stojan Protić in dr. Momčilo Ivanič.

PREKI SOD NA SLOVAŠKEM.

Praga, 27. okt. Razglas ministrstva za narodno obrambo naznaja, da se na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji proglasi prek sod proti vsem osebam, ki so podvržene vojaškemu sodstvu, in sicer zaradi zločinov kršitve subordinacije, upora, vstaje, desertacije, strahopetnosti, nevoljenega nabiranja čet, zapeljivanja ali pomoči pri kršitvi zaprisežene vojaške dolžnosti, špionaže in plenitve. Osebe, ki kršijo to naredbo, se obesimo ali ustrelje.

KONFERENCA V PORTOROSE.

Portorose, 27. oktobra. (Izv.) Formalna otvoritev portoroške konference, ki bi se imela vršiti danes, se je odgodila do 29. t. m., ker še niso dospele tri delegacije. Navzoč so le delegati jugoslovanske, romunske in francoske vlade.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Vinkovci, 27. oktobra. (Izv.) Predsednikom sta na postaji v Vinkovcih trčila skupaj dva vlaka, ker niso funkcionirale kretnice. Poškodovana je ena lokomotiva in nekaj voz. Ranjen ni nihče.

KRALJ KONSTANTIN SE ODPOVE PRESTOLU.

Rim, 27. okt. Švicarski listi javljajo, da se je grški ministrski predsednik Giumaris v Franciji zavezal, da se bo kralj Konstantin v kratkem odpovedal prestolu.

SPOMENIK MARIJE TEREZIJE RAZBIT.

Praga, 27. okt. »Prager Presse« poroča iz Bratislave, da so včeraj tamkaj legijonarji razbili spomenik Marije Terezije.

VENEZUELSKI POSLANIK V BEOGRADU.

Beograd, 27. okt. (Izv.) Poslanik in pooblaščen minister ameriške republike Venezuele je prišel danes iz Aten v Beograd, kjer ima posebno misijo pri naši vladi.

ITALIJA URGIRA IZVEDBO KONVENCIJE O RIBOLOVU.

Beograd, 27. okt. (Izv.) Italijanski opravniki je danes posetil namestnika ministrskega predsednika Trifkovića in ga prosil, naj se zavzame za to, da se čimprej izvede konvencija o ribolovu, sklenjena med Italijo in Jugoslavijo na Brionskih otokih. Gospod Trifković mu je odgovoril, da je vlada to vprašanje odgodila, dokler se ne povrne ministrski predsednik Pašić v Beograd.

POVIŠEK AŽIJA NA UVOZ.

Beograd, 27. okt. (Izv.) Gospodarsko-finančni komite ministrov je povišal ažijo na uvoz za 20 %, da se na ta način dosežejo šestkratni dohodki.

ATENTAT NA DMITROVA.

Sofija, 27. okt. Listi brez razlike strank izražajo svoje ogorčenje proti atentatu, katerega žrtev je bil minister Aleksander Dmitrov. Listi prinašajo življenjske poklonike. Njegov pogreb bo jutri.

MEDNARODNA UNIVERZA V BRUSLJU.

Beograd, 27. oktobra. (Izv.) Pričetkom novembra meseca se bo otvorila v Bruslju mednarodna univerza, na katero se bo vpisalo tudi več slušateljev iz Jugoslavije.

Praznik bratskega naroda. 28. oktober.

Prav takšen jesenski dan je bil, kot danes, ko se je v dopoldanskih urah pred tremi leti začelo polniti Vaclavske namesti v Pragi. Z vseh koncev in krajev so napolnile množice trg, ki je bil že desetletja izraz naroda, ki hoče samostojno živeti. Toda vedno do tega dne so se zagodevale med narod policijske straže na konjih in vedno do tega dne so se morale množice raziti, monotono in zlovesče pridrušeno pojoč husitske pesmi. Desetletja je bilo tako. — Kje so bile pa ta dan pred tremi leti straže Dunaja, saj vendar stoje na istem mestu kot nekdaj? Kje so vojaki, zakaj ne pridejo, saj so jih polne kasarne? Kaj se ne ganete, ko slišite, da narod vzklika slavo Masaryku in Češki republiki? Ni vam mar, ko uničuje znake tristoletnega vašega gospodstva? Trpite mirno, da zasaja narod na svojem kraljevskem gradu nad Vltavo češki prapor, znak svoje samostojnosti?

Ne, ne gane se nihče. Čas je dopolnjen. Duh časa je zmagal nad njim, ki je bil še včeraj vsemogočen.

Podrli so se temelji stare moči in starega reda, naenkrat podrli brez šuma, kakor se podere vse, kar ne odgovarja času in stopnji človeškega razvoja, kar je v nasprotju s težnjami množic.

Treba je, da se spominjamo vsaj enkrat na leto dogodkov tistih dni pred tremi leti, če hočemo, da nam bo zgodovina učiteljica, na kar človek v slaju svoje moči le prerad pozablja.

Praznik, ki ga praznuje naš bratski narod češkoslovaški, je tako pomemben po okolnostih, ki so ga spremljale, da se ga moramo ne samo spominjati, temveč ob njem tudi premišljevali o svojem sedanjem in bodočem delu.

Češka revolucija, ki se je 28. oktobra 1918 dovršila, je s svojim potekom in zaključkom jako instruktivna, kadar hoče brati v knjigi zgodovine. Bila je posebnega značaja. Za mejami je obstojala v premišljeni, marljivi propagandi ter diplomatični akciji. Poleg tega se je organizirala armada, ki se je pridružila alijanim državam. Doma na Češkem se je delalo brez preliivanja krvi. Revolucija je bila delavna, v pravem pomenu besede demokratska.

Češkoslovaška republika je nastala z delom. Zato je viharji niso omajali. Revolucija se je vršila brez nasilja, popolnoma v duhu njenega voditelja, v duhu prezidenta Masaryka in njegove humanitarne ideje, zvezde vodilne češke zgodovine. Ne nasilje, humaniteta in odločnost sta njen temelji.

28. oktobra se je dovršila revolucija uspešno zato, ker je bil narod združen v enem taboru, v češkem, v ljudskem. V tistih dneh je vsakdo videl v svojem bližnjem brata in odtod uspeh revolucije.

Bratstvo ima lahko neskončno vsebino. 28. oktober je to pokazal. V bratskem čustvovanju je narod dosegel in obdržal samostojnost. Brat je bil bratu enak in odtod le izšla svoboda.

Bratstvo, enakost, svoboda — to troje je bilo uresničeno 28. oktobra. Enega brez drugega ni! To je veliki nauk tega dne. Nikar ga ne pozabljajmo!

Internacija Karla in njegovega spremstva.

POSLANIŠKA KONFERENCA ZAHTEVA, DA SE KARL UKRCA NA TOPNIŠKO LADJO. HORTHY JE BAJE PROTI IZROČITVI KARLA.

Pariz, 27. oktobra. Poslaniška konferenca je na današnji dopoldanski seji sklenila, da se mora razkralj Karl ukrati na topniško ladjo, ki je usidrana pred Budimpešto. Na tej ladji bo počakal na odločitev velesil glede kraja svoje internacije. Topniška ladja odpluje v Galati, kjer bo z razkraljem čakala na odločitev velesil.

London, 27. okt. Angleške ladje so odplule po Donavi nazgorj. Angleška vlada je pripravljena prevzeti odgovornost, da se Karl in Zita do odločitve zaveznikov privedeta na ladjo.

Budimpešta, 27. okt. Kakor javljajo listi, se je včeraj pripeljal vlak s Karlom mimo Stolnega Belgrada. — Oblastva so ukrenila vse potrebno, da se prepreči izgredi. Postajno poslopje je bilo zaprto in zastraženo po vojaki in redarjih. Karlov vlak je bil sestavljen iz sedmih voz. V sredi se je v salonskem vozu vozil Karl. Poslednik gradu Totisa grof Franc Eszterhazy, grof Julij Andrassy, Stefan Rakovszky in dr. Gratz so bili tudi v tem vlaku, katerega so razen grofa Andrassyja na postaji zapustili za malo časa; vsakega je spremljal po en orožnik. Po 25 minutah se je odpeljal vlak dalje.

Budimpešta, 27. okt. Samostan Tihany stražijo najstrožje motorni

čolni in čete. Pooblaščen minister Kania je dospel v Tihany, da se pogaja o modalitetah odpovedi.

Rotterdam, 27. okt. (Izv.) Listi poročajo iz Londona, da sodijo angleški politični krogi, da bo sprejet predlog, naj se bivši kralj Karel internira na kakem otoku v Zapadni Indiji. Malta ali kak otok Kanarskega ali Azorskega otočja ne bi nudil dovolj jamstva, da se Karel v prognanstvu ne bo bavil s političnimi spletkami.

Pariz, 27. okt. (Izv.) Po tukajšnjih listih sta izjavila državni upravnik Horthy in ministrski predsednik grof Bethlen, da madžarska ustava ne dopušča izročitve bivšega kralja Karla veliki ali mali antanti.

Praga, 27. okt. (Izv.) Kakor poroča »Česke Slovo«, bo češkoslovaška vlada zahtevala od Madžarske izročitev bivšega kralja Karla, ker Horthy in njegova vlada ne nudi zadostnega jamstva, da bosta prisilila Karla, da se odpove madžarskemu prestolu. Na internacijo v neki nevtralni državi v Evropi nikakor ni misliti.

Budimpešta, 27. okt. (Izv.) Kazensko postopanje zoper grofa Andrassyja, Rakovskega in dr. Gratzu bo uvedeno na podlagi prekega sode zaradi veleizdaje in upora.

ALZACIJA - LORENA.

Pariz, 27. okt. Nad 37.000 bivših nemških državljanov Alzacije-Lorene je zaprosilo v zmislu tozadevnih določil mirovne pogodbe za francosko državljanstvo.

Borzna poročila.

Curih, 27. okt. Berlin 3.25, Newyork 550, London 21.60, Pariz 40.10, Milán 21.60, Praga 5.65, Budimpešta 0.725, Zagreb 1.85, Bukarešta 3.80, Varšava 0.12, Dunaj 0.27, avstrijske krone 0.18.

Praga, 27. okt. Valute. Marke 58.50, švicarski franki 1862.50, lire 393, francoski franki 750.50, funti 418, dolarji 103.25, dinarji 131.75, leji 68, levi 61.75, avstrijske krone 2.075.

poljske marke 1.875, madžarske krone 12.10.

Dunaj, 27. okt. Na današnji privatni borzi je bila tendenca šibka. Notirale so marke 2475, dol. 4000, Češkoslovaške krone 4450, madžarske krone 520, poljske marke 87, lire 155 leji 28, funti 15.500, švicarski franki 720, francoski franki 300.

Zagreb, 27. okt. Devize. Dunaj 7.50—7.85, Berlin 178—181, Budimpešta 39.50—41, Bukarešta 208—214, Italija 1150—1170, London (izplačilo) 0—1175, London (ček) 1170 do 1175, Newyork 294.50—295.50, Pariz 2050—2110, Praga 304—306, Švica 5300. Valute. Dolarji 291—293.50, avstr. krone 9—9.50, carski rublji 14—15, nemške marke 180—185, romunski leji 205—206, lire 1140—1150.

ODLIKOVANA POVODOM LJUBLJANSKEGA VELIKEGA SEMNJA.

Beograd, 27. oktobra. (Izv.) Ministrski svet je podpisal ukaz, s katerim se odlikujejo funkcionarji ljubljanskega velikega semnja z redom sv. Save, in sicer gospodje Franc Bonač, Dragotin Hribar,

Politične perspektive.

Zadnjič smo rekli, da je bodočnost današnje italijanske premoči v Podonavju odvisna od tega, v kakem medsebojnem razmerju bosta posagali semkaj oni dve bližnji velesili, ki iz vnanjih ali notranjih vzrokov danes tu ne moreta nastopiti. To sta Nemčija in Rusija. Oglejmo si najprej zadnjo.

Nesčetokrat se je že izreklo mnenje, da bo Rusija po svoji notranji obnovitvi skušala tudi na zunanji obnoviti svoje protirevolucijsko stanje, vsaj v oni meri, v kolikor gre za etnografsko rusko ozemlje, ki so si ga prisvojili sosedje. V tem pogledu se misli vedno na Poljsko in Romunijo, ki sta vzprijeli svojih za Ruse krivičnih vzhodnih meja izpostavljeni obnovitveni akciji s strani Rusije. Če bosta kljub temu hoteli vztrajati na posesti spornega ozemlja in ali jima bi bilo to sploh mogoče, je seveda drugo vprašanje.

Toda vprašanje bodočega razmerja Rusije do Romunije in Poljske je odvisno še od drugega problema, katerega razrešitev ima dalekosežne posledice tudi za našo kraljevino, ki je v tako veliki meri zainteresirana na bodoči usodi slovanskega izhoda. Mislimo pri tem na vprašanje rusko-ukrajinsko.

Danes je Ukrajina z ostalo Rusijo federirana republika, za katero je dejansko merodajna volja centralne sovjetske vlade v Moskvi. Kako se bo to razmerje razvilo v bodočnosti? Ali bo Ukrajina ostala del Rusije, ali pa bo stremela po popolni ločitvi, kakor smo to opazovali tolikokrat tekem zadnjih let? Povdarja se neprestano, da sta Velika in Mala Rusija gospodarska in zemljepisna enota, da ne moreta narazen, toda nasproti temu imamo na ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije več primerov, da se je dežela razdelila politično med razne na novo nastale narodne države tudi v slučaju, da so se trgale geografske in gospodarske enote na korist narodni razmejivosti. Zategadelj tudi glede rusko-ukrajinskega razmerja v bodočnosti gledamo težišče v nacionalnem problemu, to je, ali se bodo Malorusi hoteli in mogli organizirati in razviti kot poseben narod, ali pa bodo ostali le rusko narečje, le del na zunanji enotnega ruskega naroda. Od tega je odvisna vsa nadaljnja usoda, kajti narodna osamosvojitev ima vedno za posledico težnjo po državni samostojnosti.

Katero od obeh možnih poti bo šlo malorusko narodno gibanje, je še povsem negotovo. Rusi sami bodo nedvomno podpirali smer v narodno enotnost, dočim bodo njih zapadni sosedje, kakor pred vojno Avstrijci, tako odslej Poljaki in Romuni podpirali maloruske centrifugalne težnje. Ako se vse malorusko ozemlje od Dnjestra in Volinije tja do astja Donovega uredi kot samostojna politična enota, bi se morala nahajati vedno v opreznosti in na straži pred ruskimi obnovitvenimi poskusi. To bi jo sililo iskati pomoči na zapadu pri navedenih sosedih, pri čemer bi morala resignirati na svoje sonarodnike v Besarabiji, v Galiciji in ob Bugu. Vrh tega bi imeli Poljaki in Romuni v Ukrajinih mogočen ščit, ki bi varoval pred Rusijo. Konceptija posebne ukrajinske narodnosti in državne samostojnosti bi tedaj odgovarjala interesom teh dveh narodov; tak velik blok med Baltičkim in Črnim morjem ter doleno Donavo pa bi bil tudi za ostalo

osrednjo Evropo največjega respektu vreden činitelj in nje manjše vzhodne države bi storile najboljše, ako bi se mu pridružile.

Ali smemo verjeti na možnost takega razvoja? K gorenjim pomislekom naj navedemo še okolnost, da bi se Ukrajinci po tem načinu sicer morali dokopati do državne samostojnosti, toda zaprli bi si vrata do neizmernih zakladov, ki jih hrani velika Rusija, zato pa bi si nikjer na svetu ne mogli najti ekvivalentnega nadomestila. Tudi ako se tedaj separirajo kot posebna narodnost, je zanje najboljša bodočnost v federaciji z ostalo Rusijo. Toda predpogoj za to pa je primerna uvidenost ne le na njihovi, marveč tudi na ruski strani.

Z gorenjim razmišljanjem smo odgovorili tudi na naše prvotno vprašanje. Ako smo priključeni bloku, katerega politika je usmerjena k vzhodu, ne moremo v njem iskati dovolj zaslonbe napram Italiji; ako pripadamo zvezi, katere stremeljenje gre proti zapadu, lahko od nje pričakujemo razumevanja za svoje rane na zapadni meji.

Občinski uradniki in tajniki.

V uradnem listu razpisuje okrajno glavarstvo v Murski Soboti 10 mest občinskih tajnikov z mesečnino 1000 kron poleg prostega stanovanja in kurjave. Citam tudi, da se ta mesta razpisujejo vsled tega, ker ni domačih prekmurskih reflektantov.

Jako želim, da bi se za vsa ta razpisana mesta prav nihče ne oglasil, to pa vsled principa, ker z mesečnimi 1000 kronami ne more živeti najskromnejši samec, kaj šele oženjen tajnik. Zato pa se ponujajo ta mesta upokojencem, ki imajo že svojo pokojnino.

Gospod stanovskih tovariš Hruščan, dosedaj mi še neznan, je v »Jugoslaviji« pred kratkim razpravljal nadalje o nameščanju občinskega uradništva in on pravi nasprotno prvemu članku »Občinski tajniki«, da naj se na mesto občinskega uradnika postavi človek v najboljših letih in ne upokojenec, ki spada v pokoj. V tem se z njim popolnoma strinjam in dobro vem, da so vsi kolegi enakega mnenja, razen upokojencev seveda. Ne morejo v Prekmurju dobiti zadostno število občinskih tajnikov, to pa zato, ker jih ne plačajo tako kot se plača za njihove slugo v kakem uradu, o privatnih slugah niti ne govorim. Stanovanje in kurjavo pa itak vsaka podeželska občina, če ima gozdove, tajniku da, ako odbor količkar umeva važnost mesta, ki ga zavzema obč. tajnik.

Plača mesečnih 1000 kron dokazuje, da je obč. uradnik tam, kjer tajnik ni nastavljen tako kot državni uradnik, na slabšem in manj upoštevan kot zadnji cestni pometać v večjem mestu. In to je žalostno, da pokrajinska uprava ne umeva s k. k. vsoto denarja more danes človek počeno živeti. Saj se je v prvem članku »Občinski tajniki« pozivalo pokrajinsko upravo v Ljubljani, da pomaga stanu, ki je najbolj pozabljen in preziran v državi, toda ravno par tednov potem, ko je članek izšel je pokrajinska uprava, pozabivši na naše prošnje, dovolila glavarstvu v Murski Soboti razpisati mesta tajnikov s plačo po 1000 kron.

Pisec teh vrst je nastavljen enako državnim uradnikom, akoravno v občini, ki se hipno ne nahaja v najsijajnejših finančnih razmerah, pa vendar odbor

umevajoč, da človek z družino ne more živeti z tisoč kronami, plača tako kot država. In ta odbor daje zgled pokrajinski upravi. Ali mogoče občinski tajnik kaj manj naredi v uradu kot državni uradnik. Menim da nihče nima pojma razen županov in tajnikov, koliko dela daje samo vojaški posli, ako se jih vedno izpolnjuje. Dosedaj je pri glavarstvu opravljal isto delo kot danes obč. tajnik, navadno okrajni tajnik ali kak drug uradnik in menim da če je država tajniku ali uradniku pri glavarstvu plačala mesečnih 3000 do 4000 kron, zakaj jim v Prekmurju ne plača. Ne potegujem se zase, ker je moje mesto v vsakem oziru zadovoljivo, toda ko gledam po sosednjih občinah in vidim, kako bedno živijo tovariši in kako so prezirani, sem sklenil, ponovno s tovariši, ki bodo imeli dovolj energije, pomagati onim, ki sami nimajo dovolj moči, da odvržejo od sebe zavest, da so manj kakor hlapci.

Ustanovil se bo pripravljati odbor za društvo občinskih uradnikov in ako bo mogoče, se včlanilo ne samo obč. tajnike z dežele, temveč tudi magistratne uradnike, može, ki bodo sposobni voditi društvo do ciljev, ki si jih bomo postavili. Zato ponovno pozivam vse tovariše, kateri imajo usmiljenje s preziranimi in zatiranimi, da skupno z mano, moj naslov je v uredništvu, ustanovijo pripravljati odbor in pozneje močno društvo občinskih uradnikov. Mogoče se zavzamejo za bedne tajnike posebno oni, ki so na dobrih mestih, v prvi vrsti energični magistratni uradniki. Odzivam se kolegu g. Hruščanu in ga prosim, naj po svojih močeh pomaga tovarišem. Mogoče tudi njemu kot meni ni treba zase iskati kakih ugodnosti, toda posvetimo svoje moči tovarišem in jim pomagajmo! Tovariši naj naslednje naše delovanje in naj se odzovejo našim dobro jim hotečim klicem ter naj pošljejo naslove v uredništvo tega nam prijaznega lista. Ustanovni občni zbor društva, kraj dan in čas se bo pravočasno naznanil.

Fran Zupan:

Dve izložbi -- utisi iz Zagreba.

Pretečeno nedeljo sta bili otvorjeni dve slikarsko - kiparski izložbi. Prva velika v umetniškem paviljonu, kjer je razstavil »Proletni salon« s klubom »Sava«. A druga kolektivna razstava Rusov — prof. Hansena v Ulihovem salonu na Ilici.

Slavnostna otvoritev »Proletnega salona« je bila pravzaprav že v soboto ob 9. uri zvečer v rastavnih dvoranah s finim sporedom, brez hrupa in pompa ali oficijelnih govorov. Razpoloženje je bilo intimno. V bifeju za srednjo dvorano je sviral gledališki orkester izbrane točke, a v srednji dvorani med skulpturami sta proizvajala Beethovna in druge, znani čelist Tkalčič in pianist prof. Mihalovič. Tri velike dvorane so bile nalašč za to izložbo okusno prirejene. Aranžma sam je stal nad 26.000 K. Nad belim svodom iz tančice so gorele žarnice in po slikah je šla nekoliko motno raztresena luč. Nisem se videl naših slik pod tako razsvetljavo. Pa saj ni bilo glavno ogledovanje umotvorov ob tako pozni uri. Bolj važen je bil ta večer kot sestanek vse društvene aristokracije. Videli so zastopnike vlade, vseučiliške profesorje, pisatelje, muzike, kritike, izbrano ženstvo — vse zastopnike odličnih krajev v živahnih pogovorih. Poverjenik za uk in bogočastje je navzoče

Slovence najlepše pozdravil. Ljubljanski umetniški konzulent in razstavljalec Tratinjek je vodil vso stvar v imenu kluba »Sava«, a poznani umetnik T. Krizman v imenu Hrvatov. Razvrstitev slik je bila v splošnem srečno izvedena. Razstavljenih ni bilo veliko stvari. Slovenci so se le bolj predstavili. Na dolnji steni sredi dvorane znani Jakopičev »Zeleni pajčolan« na desni v sredini prof. Kos, na levi Tratinjekova »Slepa«. Zelo pridobi Zmitkovo tihožitje »Ribe«. Žal, da Jakaca niso pokazale takega, kot je v resnici. Par njegovih mehkih pokrajinskih pastelov, in poznali ga bi. — Razstavljeni portre se izgubi poleg drugih. Napotnik in Pilon se izgubita med množico drugih, čeprav so stvari prvovrstne. V klubu »Sava« so bili zastopani v glavnem starejši, mlajši so bili le bolj privesek. Na hrvatski strani

Gospodarstvo.

Železnica Kočevje-Brod-Moravice.

Ker bo trasiranje proge za 14 dni končano in inženirji odidejo, prosim g. podpravnika inž. pl. Klodiča in g. višjega komisarja inž. Horvata, da prideta prihodnji teden od 1. nov. do 8. nov. semkaj, da se tukaj s sedmimi prvovrstnimi strokovnjaki pregledajo vse tri trase in končno veljavno določene, katere je najboljša, ter se tem potom vse preklarije spravijo iz sveta.

V zadnjem času je poslal pod gornjim naslovom v slovenske časopise g. A. Kajfež, ki prav jasno kaže, da začne pri vsaki stvari, če znanjka argumentov, — robotosti!

Dosedanja izvajanja glede te železnice so bila strogo stvarna in hočem tudi nadalje obravnavati zadevo le iz stvarnega stališča. Veseli me, da se je priznal g. Kajfež javno kot duševni oče Musilove trase, s čimur je razjasnjeno in opravičljivo stališče g. ing. Musila.

Za prijazno povabilo, naj grem gledat Kajfežovo traso, se zahvaljujem, ker dotične hribe poznam, pragozdove sem pa tudi že videl. Da zna g. ing. Musil dve dani točki po odkazanem mu terenu brezhibno zvezati z železniško progo, o tem sem prepričan, ker je g. ing. Musil na glasu kot strokovnjak. Zato mi ni treba, da grem pogledat njegovo traso, povdarim le, da je na Slovenskem mnogo za železniške zgradbe pripravljeno terena pa vendar na njem ne gradimo železnice. So namreč še drugi oziri merodajni, ne samo teren. Za pregled in polaganje tras so karte, v katerih se dobi pravi pregled in presojo prog iz splošnih vidikov. Potem se gre še le v teren, da se eventualno modificira trasa po terenski kakovosti. Ko je to izvršeno, potem se šele trasa v terenu in gradi. G. Kajfež pa začenja hišo pri strehi; najprej trasa v terenu, potem šele se skuša vtemeljevati progo iz obštoristnih ozirov. Nobeno čudo, ako je potem ogromna večina javnosti proti njemu. Jezi to g. Kajfeža, ali sam je kriv in pomagati mu ne morem.

G. Kajfež hoče pravega dela! — Dobro, toda to njegovo delo bo pravo le za nekaj oseb, ne sme pa povdarjati, da bo to v prid javnosti, ne sme se identificirati s celo Slovenijo, ali celo z državo.

pa sami mladi — ekstremi, najstarejši je bil J. Krizman, ki je bil pa tudi edini. Zato je lahko razumljivo, da so spraševali po mladih. Zanimali so se sploh za pokret mlajše generacije v Sloveniji.

Slovenska umetniška dela izgledajo med drugimi zelo resna in solidna, zagrebena sama v sebe, kakor so mnogi tuji, ki so nas prvič videli, sami povdarjali.

Hrvatska dela so efektivna, vsebina temna in globoka, povprečno zelo velika dela, slikana z določenimi tenkimi barvami, večina na najcenejšem platnu. Takoj vidiš, da so ti ljudje študirali daleč zunaj v svetovnih kulturnih centrih. Njih dela spominjajo celo na svetovne izložbe. Zato pomenijo za nas kot za nje zelo interesantno spoznavanje in približevanje. (Dalje prihodnjič).

Če bi mu bilo na tem, da zgradi zvezo Slovenije z morjem, glavno progo, zakaj pa ni sklical sholov, predno je začel svoje trasiranje, in povabil vse merodajne faktorje na razgovor, pred vsem zastopnike vlade, vojaštva, Dolenjce, Belokranjce, Poljance in obmejne občine Hrvatske? Ker tega ni storil, je čisto jasno, da se je odločil ustvariti nekaj lokalnega v privatne svrhe. Če pa to zanika in povdarja, da bo to glavna proga, potem hoče staviti vlado pred gotovo dejstvo in ji vsiliti traso.

Tu ni govora o nevošljivosti, nasprotno, privoščim Vam Vašo progo. Obhujdam Vašo energijo in jo bom še bolj, če si zgradite železnico sami, toda protestiram, da se hoče vpreči državni denar za manj pomembno lokalko, pri tem pa izigrati druge javne koristi. Zato sem se čutil poklicanega, strogo stvarno opozoriti na nedostake Vaše trase, g. Kajfež. Ako imenujete to »brezpomembno preklanje, nevošljivost, spletnje naroda, šadanje, ravnanje in mlatenje prazne slame«, je to mala zamenjava. Pripomnim še, da ste se zmotili glede kruhoborstva. — Kruhoborci smo namreč vsi, tudi Vi ste to bili in po Vaši trasi sklepati, ste tudi še posebno danes. Razlika je samo ta, da delamo drugi v svojem kruhoborstvu za javen in državen interes, med tem, ko hočete Vi le pomnožiti svoje milijone. Vam seveda tega ne zamerim in Vam privoščim, toda le, dokler ne bo pri tem tangiran, oziroma oškodovan javni ljudski dobit. ing. Al. Hrovat.

Čilski soliter. Mnogi, ki so letos napravili poizkuse s čilskim solitrom vprašujejo, ako se čilski soliter zamore kupiti in kako ceno ima. — Uljudno sporočam, da se isti sedaj še ne prodaja pri nas radi visoke cene. 1 kg bi stal freco Ljubljana kakih 10 do 12 kron. Kadar bo ob zboljšani kupovalni vrednosti našega denarja uvoz solitra mogoč, ga bo gotovo zopet odajala Kmetijska družba, Gospodarska Zveza i. dr. Delegacija proizvajalcev čilskega solitra za kraljestvo SHS se s prodajo istega ne peča, marveč deluje le strogo v kmetijsko znanstvenem oziru. Dipl. agr. A. Jamnik, Ljubljana.

Izvažajmo! Ekonomsko-financijski komite je zopet dovolil izvoz 300.000 ovac iz naše države.

Naš izvoz v prvem četrtletju 1921. V prvih treh mesecih t. l. je

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS.“

»Ohe, Mirta! Moja lepa Mirta! Mirta je tvoja navada buditi s temle rolnjem uboge goste, ki ti jih pošilja hudič?«

Royal de Beauferevers je smehljaje stopil v sobo.

»Kaj pomeni to delo?« je povzel.

»Saj vidite, da meljem dišave,« je odvrnila suho.

»Zmerom si slabe volje, Mirtka. Vag naj odnese tvoj mlin!«

»V krčmi je vedno potreba dišav,« je oporekla Mirta pokojno.

Beauferevers se je zagrohotal.

»Kakor se vidi, hočeš začiniti velikani, o kakršnih govori messire Rabelais v svojih povestih!«

»Vašega Pabelaisa ne poznam, a toliko vem, da je ta dišava namenjena velikim tolpi volkov.«

»Magari. Danes govoriš kakor skrivno razvedetje. Lačen sem, da mi jesti; pa za Boga me ne spomni, koliko sem ti dolžan. Oh, in kako si blede!«

»Zle sanje sanjam, ki mi tlačijo srce.«

»Mirtka, Mirtka, ne razumem te; vem samo, da blazni in lakote. Ne moreš si misliti, kako me ščiplje po trebuhu.«

»Stopite doli, miza je pripravljena.«

»Sijajno! Vsa glava mi je prazna, Morda zato, ker imam propolno srce.«

Mirta je prebledela pri tej besedi. Beauferevers je veselo odšel v pritličje. A že čez hip je pritekel nazaj; z nagrbnjenimi obrvi je skočil k oknu, gledal nekaj trenutkov, obrnil se in opasal rapir. Ko mu je Mirta pogledala v obraz, je vztrepetala: vse njegove črte so plemenile. S presekanim, hripavim glasom je izpregovoril:

»Zgrabit me hočejo. Vidiš, Mirta, to traja že od včeraj. Gonili so me kakor žival. Snoči sem se jih otresel. In zdaj so mi spet za petami. Smrt stoji pred vrati, Mirta. In zakaj? Veš, kdo me zasleduje, kdo me goni, kdo hoče mojo smrt? Oče tiste, ki jo ljubim!...«

Mirta ni rekla besede. Sklonila je glavo. Dve solzi sta se ji zaiskrili na trepalnicah... Sanje njene ljubezni so se rušile in umirale v tem trenutku. Beauferevers je videl to. Videl je in razumel! Strašni srd, ki ga je pretresal, je izginil namah. Rahlo, malone plašno je stopil k Mirti.

»Mirta!« je zamrmral.

»Pustite me!«

Spodaj je stresel vrata silen udarac; odmeval je po gostilni, kakor bi bila s težkim in votlim glasom zaklicala smrt.

»Mirta!...« je ponovil Beauferevers.

»Mislite na svojo obrambo.«

Sunkl z brunom v hišna vrata so sledili drug drugemu — žalobno enkomernostjo, nalk udarcev mrtvaškega zvonca, zvonečega ljubezni

uboge Mirta. Napadalcu so molčali. Roncherolles je imel danes še popolnejši načrt. Spremljalo ga je le malo ljudi, do dvajset rokovnjačev, vajenih vsake vrste krvoprelitja. Nihče ni kričal. Delo se je vršilo s tehtno mirnostjo ljudi, ki umejo svoj posel. Vrata so ječala. Ustavljala so se zvesto in hrabro, kolikor so mogla. Toda pokala so in se lomila. Borila so se s smrtjo.

»Mirtka, Mirtka, sestra moja — vidiš, jaz nisem kriv. Ti si mi bila kakor mati. Karala si me, kadar sem storil neumnost. Stregla si mi, kadar sem bil ranjen. Dajala si mi jesti, kadar sem bil lačen. Odprla si mi svoj dom, kadar sem bil brez strehe. In rad sem slišal, da si me grajala. Kadar mi je nedostajalo vsega, sem si dejal: »Saj imam Mirtko.« — In sem bil potolažen. Rad sem te imel, ne da bi ti bil povedal. Imel sem te rajši nego vse na svetu. In še te ljubim, Mirta, najboljša duša, kar jih poznam na zemlji. Videl sem, kaj si napravila spodaj, ko sem jaz spal! O Mirta, Mirta, prisežem ti, moja krivda ni, da sem jo srečal in — Mirta, naj bom tvoj brat, naj te ljubim z bratovsko ljubeznijo. Saj boš ti tista, ki me boš tolažila, kadar jo izgubim z zmerom. Mirta, srečen bom v uri svoje smrti, ako boš ti pri meni, da mi zatisneš oči, kakor sem jih jaz zatislil staremu Brabantu...«

Pri teh besedah je Mirta vztrepetala. Vstala je. Plamen čiste radosti je zasijal na njenem obličju.

»Nočem, da bi poginil!« je mislila sama pri sebi. »Jaz Mirta, ga hočem oti. Ne ona; jaz!... Molčite,« je dejala resnobno. »Zdaj ni čas za to, da bi govorila o čuvstvih. Mislite na to, kako ohranite sebe in mene!«

In krenila je naprej, nesoč na ramih zabojček, ki ga je bila nasula s semleto dišavo. Ta dišava je bila — poper!

Poln obhujdanja je zmajal Beauferevers z glavo. Razumel je, kaj namerja. Sel je za njo v pritličje in jo videl kako nalaga slamo k znožu omar, povrh slame pa suha drva, ki jih je bila nanesla iz kuhinje. H kletni zatvori je postavila gorečo voščeno.

Vrata so se razletela pod novim sunkom bruna in zajecala kakor človek, ki je ranjen na smrt; še so se hrabro upirala v svojih tečajih, toda njih sile so bile pri kraju. Na cesti je zaklical rezev in osoren glas:

»Pozor!... Vderite v hišo!...«

»Poljubi me, Mirta, sestra! Daj, da se posloviva!...«

Mirta mu je pomolila čelo in zamrmrala:

»Bog te obvaruj!«

Vrata so se ječe zrušila, kakor bi hotela reči:

»Kar smo mogla, smo storila!«

Trije može so planili v vežo, z meči v rokah. Trije drugi so jim sledili. Kakor bi trenili, je bila v izbi vsa železna četa; brcaje mize in stole v stran, je brez besede navalila

na Royaala de Beaufereversa. Njegov rapir je zazvižgal in se iztegnil trikrat po vrsti. Troje grgrajočih jekov se je začelo. Royal de Beauferevers se je vzravnaval in zaviltil krvavi meč. Njegov obraz je bil strašan; oči so mu plamenele, ko je zavrisnil:

»Beauferevers! Beauferevers!«

Hkrati s tem bojnim klicem se je skrčil nazaj v parado. Spet je bliskoma siknil meč — in tedaj so udarili napadalcu v divji, zmagovalen krik: njegov rapir je bil zlomljen!

»Razorožen! Razorožen!«

»Prime ga!«

»Naprej!«

Do osem se jih je vrglo nadenj. Njim za hrbtom drugih osem, stopajočih nebržno po truplih padlih tovarišev, ki so ležali v rdečih mlakah krvi. Royal se je umikal proti zaslonu, ki ga je bila napravila Mirta iz omar. Kriku je sledilo molčanje, polno tesnobe. Šli so nadenj, res. In on je bil razorožen. Umikal se je. Toda ta spačeni obraz, to bitje, v čigar slehernem gibu je prežala smrt, te oči, sipajoče posmeh in izzivanje, so jih navdajale s strahom.

»Grom in strela!« je zarjul Roncherolles. »Prime ga vendar!«

Vsa tolpa se je zagnala; dvajset iztegnjenih rok, dvajset mečev, ki so polnili krčmo s svojimi mrtvaškimi bliski — vse tiho, kakor v grobu — in zdajci besno umikanje, divji beg, srdite kletve in kriki:

»Moje oči! — Slep sem! — Nič več ne vidim! — Pomagajte! — Vode,

Drobiž.

* V Rusiji strada približno 20 milijonov ljudi. Na vsesrbski konferenci je Lobačev sporočil o položaju v glavnem ozemlju, da prebiva na tem ozemlju približno 20 milijonov ljudi.

* Ubogi nemški cesar. Z dekretom se izroči vila Falconieri Fransati, ki je bila last bivšega nemškega cesarja, finančnemu ministru.

* Umotvor s svete gore. V New Yorku je prispel menih Germanas Angelto, ki je iz nekega samostana s svete gore prinesel s seboj občudovanja vreden umotvor ter ga ponudil v prodaj. To je izredno lepa, iz lesa izrezana kompozicija, ki predstavlja življenje Kristova. To delo je izvršilo pet menihov celih 15 let. V sredini kompozicije se nahaja točna reprodukcija Michelangelove »Zadnje večerje«, ki je naravnost čudovito izdelana. Po mnenju strokovnjakov je to delo vredno 125.000 dolarjev.

* Spor z župnikom. Italijanski listi poročajo, da je med župnikom v vasi Seppijani (provincija Novara) in med župljani do ostrega spora radi neke njive. Župnik je nato v cerkvi med pridigo imenoval župljane ne-

vernike in grešnike. Radi tega je 260 kmetov izstopilo iz katoliške cerkve in prestopilo k protestantizmu.

Zabavni kotiček.

Znamenje časa.

Sedaj očetje ne pretepajo svojih otrok. Njihova volja je sicer dobra, toda blago, iz katerega so napravljene otročje hlače, je preslabo.

Hudomušnež iz naivnosti.

V družbi je čebljala gospodična, ki je bila strastna plesalka:

»O, plesna šola! Vsakovrstne ples se učimo: tango, fandango, shimmy, lisičji ples, mačji ples... In včeraj smo se učili zopet nov ples: tri korake naprej, potem na desno, potem dvigneta plesalec in plesalka nogo... no, kako se že imenuje ta ples...«

— Najbrže pasji ples, pravi modrijan v kotu.

Potepuška.

Potepuh je hotel iz gostilne, ne da bi plačal prenočišče. Gospodar ga vstavi rekoč: »Prej ne smete ven, dokler ne plačate.« — »E!« pravi potepuh. Po dolgih letih sem vendar našel stalno stanovanje.

Proda se:

PRODA SE

malo posestvo, v najljepši legi pri župni cerkvi v St. Rupertu, Dolenjsko, z živino in drugim inventarjem. Zelo pripravo za obrtnika, rokodelca ali kot letovišče. Lepo poslopje v dobrem stanu, ne daleč od žel. postaje. Več se izve na licu mesta ali pri lastniku Fr. Pograjc, Celje — Breg 33.

POSESTVO

obstoječe iz 2 zidanih hiš, 2 gospodarskih poslopj, 13 oralov gozda za takojšnje posekanje, 7 oralov njiv in travnikov. Posedstvo leži tik ob glavni cesti, oddaljeno 2 minuti od železniške postaje. Cena 110.000 dinarjev. Naslov v upravi lista. 2184

REDKA PRILIKA!

Proda se prvovrstno hotelsko posestvo v sredini mesta Sp. Stajerske. Kino-podjetje v hiši, pripravno tudi za veletrgovino ali industrijo, z obsežnimi poslopji in zemljišče. Vse v najboljšem stanju. Pisma z pril. znamko na E. Turnhard, hotel Beograd, Slov. Bistrica. 2189

Službe:

VEČ MIZARSKIH POMOČNIKOV izvežanih v farnirju in vsakovrstnem mizarjem delu, potrebujem. Plača dobra, hrana in stanovanje v hiši ali izven. 2178

TRGOVSKI POMOČNIK

mešane stroke išče primerne službe, kjer koli tudi na deželi. Ponudbe pod »Trg. pomočnik« na upravo lista. 2168

GOSPODIČNA, ZMOŽNA TREH JEZIKOV

vajena trgovine, želi službe za blagajničarko. Cenjene ponudbe pod »blagajničarka« na Upravo lista.

KNJIGOVODKINJA

se sprejme. V poštev pridejo samo tiste z večletno prakso. Nastop s 1. novembrom. Ponudbe do 30. oktobra na upravo lista pod »Knjigovodkinja 100«.

KOT VODJA DELAVNICE

želi vstopiti v službo izučeni ključavničar, 15 let zaposlen v veliki mehanični delavnici, več vsakovrstnih del, če mogoče s stanovanjem. Proda tudi prijazno družinsko hišo, pripravno za obrt, četrte ure od postaje Jesenice. Ponudbe pod U. D. št. 32 poste restante Jesenice. 2122

SPREJME SE GOSPODIČNA

tudi iz dežele za trgovino, ki se razume nekoliko v šivanju. Je lahko begunka. F. Batelj, Ljubljana, Stari trg št. 28. 2152

ČEVLJARSKI POMOČNIK

se sprejme. Stanovanje in hrana v hiši. Hrenova ul. 17, Franc Richter. 2188

STAVBNEGA POLIRJA

z nastopom takoj sprejme. Stavbna tvrdka Ivan Ogrin, Grubarjevo nabrežje 8. 2183

DOBREGA IN ZANESLJIVEGA POTNIKA

za špecerijsko in kolonialno robo išče trgovino v Ljubljani. Plača po dogovoru. Poizve se v »upravnistvu« tega lista. 2187

Razno:

SKLADIŠČE

v sredini mesta se vzame v najem. C. ponudbe pod št. 2167 na upravo lista.

SOBO BREZ POHIŠTVA

s separiranim vhomom se išče za privatno pisarno. Cena stranska stvar. Ponudbe pod »Pisarna« na Aloma Company, d. z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3. 2180

DVE ALI ENO MESEČNO SOBO išče proti dobremu plačilu državni uradnik, oženjen, brez otrok. Dopisi pod »soba za stalno« na Aloma Company, d. z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3. 2179

SUHO, MANJŠE SKLADIŠČE

se išče proti dobremu plačilu v sredini mesta. Dopisi pod »Skladišče« na Aloma Company, anončna družba z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3. 2181

MESEČNO SOBO

išče gospod, eventualno s hrano. Cenjene ponudbe pod A. O. na upravo lista. 2116

LOKAL

v sredini mesta se išče proti dobri najemini. Pisnena ponudba na upravo »Jugoslavije« M. A. Š. 2186

ZAMENJAM TAKOJ STANOVANJE v Mariboru (tri sobe, predsoba, veranda, kuhinja, sobica za služkinjo, shramba in pritlikline) s stanovanjem v Ljubljani. Ponudbe pod »Park« pošto ležeče, Maribor. 2185

Inseriranje v „JUGOSLAVIJO“ ima najboljši uspeh.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Ponovno se je v trgovskih krogih izrazila želja, naj se ustanovi trgovska spedijska družba, katera bi se pečala z vzkliščanjem blaga, izvrševala carinsko manipulacijo in spedicijo na vse strani ter vzdrževala carinsko tranzitno skladišče (smetišče) in na ta način nudila vsem stanovskim tovarišem ugodnosti, katerih danes pri raznih zasebnih spediterjih in carinskih posrednikih ne uživajo, temveč le-ti blago strahovito podražujejo. Trgovci Slovenije, upoštevajoč to obče koristno željo, so sestavili pripravljalni odbor, kateri je imel nalogo, vse potrebno ukreniti ter pripraviti za ustanovitev

„ORIENT“

mednarodne, trgovske, in skladiščne delniške družbe v Mariboru

z delniško glavnicco Din. 1.000.000.—, katere ustanovitev je bila odobrena od ministra za trgovino in industrijo z odlokom od 15. avgusta 1921 VI. štev. 3905, konc. listina z dne 3. oktobra, štev. 7008, oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani. Na podlagi tega dovoljenja se daje v podpis

eden milijon dinarjev

delniške glavnice, ki je razdeljena na 10.000 delnic v nominalni vrednosti po Din. 100.— za komad, glasečih se na prinosca.

Razni stroški pri izdaji delnic znašajo 15 dinarjev na vsako delnico. Nominalni znesek po Din. 100.— in pa stroški po 15 Din. se morajo v celoti plačati takoj pri podpisu.

Podpisovanje se vrši od 15. oktobra 1921 do 6. novembra 1921. Subskribenti imajo pravico dvigniti z dnem 20. novembrom 1921 vplačano protivrednost za nedodeljene delnice.

Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 5 in 25 delnic. Začasno se bodo izdala potrdila o dodeljenih delnicah, ki se bodo pa pozneje zamenjale za delnice družbe »Orient«.

Kot subskripcijska mesta fungirajo: Centralna banka v Zagrebu in njene podružnice; Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice; Zadruga gospodarska banka v Ljubljani, njene podružnice in afilijacije; Mariborska eskomptna banka in njene podružnice; Gradjanska banka v Beogradu in njene podružnice in vsi trgovski gremiji in trgovske zadruge.

Vabimo Vas v svoj krog, da si ustanovimo mogočno stanovsko spedijsko družbo, katera nas bode rešila odvisnosti in izžemanja raznih izkoriščevalcev našega stanu.

Družba ustanovi podružnice v Ljubljani, Beogradu, Subotici, Rakeku, Splitu, Barošu, Sclunu in Konstantinoplu.

Organizirajmo se, ker edinole v organizaciji je mogoče dosegati naše cilje.

Podpisujte toje delnice naše »ORIENT«, v kateri so vse podrobnosti in skladiščne delniške družbe v Mariboru.

Maribor, dne 14. oktobra 1921.

Bratje Tavčar, industrijalet v Mariboru.
Franc Gulda, trgovec v Mariboru.
Ivan Korajžja, trgovec v Mariboru.
Peter Majdič, industrijalet v Celju.
J. Medved, veletrgovec v Ljubljani.
Hinko Pogačnik, industrijalet v Rušah.
Ivan Kostevc, trgovec v Ljubljani.
Vilko Welkel, trgovec v Mariboru.
Albert Pečovnik, trgovec v Mariboru.
Gustav Bernhard, trgovec v Mariboru.
J. Samec, veletrgovina v Ljubljani.
A. & E. Skaberne, veletrgovina v Ljubljani.
Josip Rosenberg, industrijalet v Mariboru.
Anton Tonec in dr., import in eksport v Mariboru.
Alot Znidaršič, trgovec v Mariboru.
Eksportno društvo Mathels, Suppanz in dr. v Mariboru.
Jos. Šerec, trgovec v Mariboru.

»Drava«, lesna in industrijska d. d. v Mariboru.
Matej Hedžet, veletrgovec v Ljubljani.
Ivan Lininger, veletrgovec v Ljubljani.
Franjo Čuček, industrijalet v Ptuj.
Alois Senčar, trgovec v Ptuj.
Milos Guus, glavni tob. žal. v Mariboru.
Franc Starčič, trgovec v Mariboru.
M. Berdajs, trgovec v Mariboru.
Karl Haber, trgovec v Mariboru.
Prva Mariborska tov. mlla v Mariboru.
Ing. Himmeler, Adolf, eksp. v Mariboru.
Kobi Drago, industrijalet v Mariboru.
Viljem Freund, tovarnar v Mariboru.
Jakob Zadravec, industrijalet v Središču.
Karl Pertinač, industrijalet v Celju.
Davorin Tombah, trgov. v Ptuj.
Anton Brendič, trgovec v Ptuj.
M. E. Šepce, trgovec v Mariboru.
Anton Jurca, industrijalet v Ptuj.

2 fotografska aparata

13 × 18

z vsemi potrebščinami se prodasta. Zelo praktično za tiste, kateri ze začeti samostojno obrt.

Poizve se: Cesta na Gorenjsko žel. 20, prtiličje levo.

Prazne nove in rabljene

vreče (diakove) v vsaki množini po najnižji ceni pri

FR. SIRC, KRANJ.

Kupujem suhe gobe, fižol, brinjevo olje.

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. — Gotovi čevlji v zalogi.

Turistovski čevlji lastnega izdelka.

Ant. in Jožinka Brajer-Rapele Ljubljana, Turjaski trg (Breg) štev. 1.

Gostilničarji pozor!

Proda se velik godbeni avtomat.

Poizve in ogleda se pri g. Zugwitzu v gostilni pri Jelen-u (nasproti tovarne) na Savi pri Jesenicah, Gorenjsko.

Papirna trgovina in trgovina s pisalnimi in risalnimi potrebščinami

v velikem mestu v Sloveniji, obstoji nad 50 let, z velikim krogom odjemalcev, kompletna zaloga, skladišča združena z anončno in časopisno odpravo

Pisma pod »Prvovrstna papirna trgovina« na g. ravnatelja Schwarz, internacionalni časopisni biro, Zagreb, Ilica br. 21.

se prodajo

Pisma pod »Prvovrstna papirna trgovina« na g. ravnatelja Schwarz, internacionalni časopisni biro, Zagreb, Ilica br. 21.

Išče se zanesljiv

KNJIGOVODJA s prostim stanovanjem, za dvostavno ameriško knjigovodstvo, samostojna moč zmožna bilance.

Ponudbe na tovarno usnja Freund, Maribor.

Cvetličarna Viktor Bajt Ljubljana, Selenburgova ulica 6

največja izbira suhih umetnih in svežih

nagrobni vencev

Sveže cvetje vedno v zalogi.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovost v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslovi: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Nunska ulica štev. 19.

Zadruga gospodarska banka d. d. v Ljubljani.

Zadnja prilika. Štiri milijone kron

zadene v najsrečnejšem slučaju igralec v V. razredu II. kola Državne razredne loterije. Srečka stane cela K 192.—, polovična K 96.—, četrtina K 48.— in osminka K 24.— za one, ki so igrali v prejšnjih štirih razredih. Novi igralci morajo plačati srečke tudi za vse ostale razrede. Naročniki, katerim se pošiljajo srečke po pošti, naj pošljejo zraven še K 8.— za poštino in stroške. Naročila se sprejemajo samo do 2. nov. 1921. V četrtem razredu je zadela srečka št. 35715, kupljena pri Zadrugi gospodarski banki, glavni dobitnik, ki je znašal

K 400.000.—.

Še nekaj srečk ima na razpolago

Zadruga gospodarska banka d. d. v Ljubljani, Dunajska c. 38/1.

Razširjajte in čitajte „Jugoslavijo“!